

DERNEK DENETLEME RAPORUNUN DÜZENLENMESİNDE DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

(*) Raporun (I- DENETİM BİLGİLERİ) bölümündeki “Denetimin Kapsadığı Dönem” kutucuğunun karşısına, denetimin kapsadığı dönem tarih belirtmek suretiyle yazılır.

Denetim onaylarında belirtilen denetimin kapsamı ile ilgili hususlar saklı kalmak üzere; genel denetimlerde, derneğin son yönetim kurulunun dönemine ilişkin defter ve kayıtları ile faaliyetleri denetlenir. Ancak, son yönetim kurulunun görev süresi bir yıldan az ise önceki yönetim kurulunun dönemi de denetlenir. Konusu suç teşkil eden ve daha önceki yıllara ait iş ve işlemlere rastlanıldığında bu süreye bağlı kalınmaz.

Genel denetimlerde; denetimin yapılacağı tarihten önceki son üç yıl içinde, İçişleri Bakanlığı Mülkiye Müfettişleri veya İçişleri Bakanlığı Dernekler Denetçileri tarafından genel denetim yapılmışsa, bu denetimlerden sonraki işlemler denetlenir.

(**) Raporun (II- DERNEK BİLGİLERİ) bölümündeki “Defter Tutma Esası” kutucuğunun karşısına; Dernekler Yönetmeliğinin 31 inci 32 nci maddelerine göre, derneklerin tuttukları defter çeşidine göre “İşletme Hesabı” veya “Bilanço Esası” yazılacaktır. Ayrıca, bu bölümde yer alan “Derneğin Amacı” kutucuğunun karşısına; derneğin amacı yazılmayacak, denetlenen derneğin Dernekler Beyannamesinin III. Bölümünde belirttiği seçenek veya seçenekler yazılacaktır.

(***) Raporun (III- TESPİTLER) bölümündeki soruların cevaplandırılmasında; sorulan soru ile ilgili işlemlerin tamamı mevzuata uygun ise sorunun karşısında bulunan sütuna “EVET” cevabı, bu soru ile ilgili olarak mevzuata aykırı tek bir husus olsa dahi “HAYIR” cevabı yazılacaktır. “HAYIR” cevabı verilmişse, ilgili sorunun karşısında bulunan açıklama sütununa mevzuata aykırı işlemin veya işlemlerin ne olduğu yazılacaktır. İlgili soruya “EVET” veya “HAYIR” cevabını vermeyi gerektirecek bir husus yok ise, evet ve hayır sütunlarına (-) çekilerek açıklama sütununa nedeni yazılacaktır. “EVET” cevapları derneğin işlemlerinde mevzuata aykırılık bulunmadığını, “HAYIR” cevapları ise derneğin mevzuata aykırı işlemlerinin bulunduğu anlamına gelmektedir (32 nci ve 33 üncü sorular hariç). Bu nedenle “EVET” ve “HAYIR” sütunlarına (x) ve (+) gibi işaretler yazılmayacak, ilgili sütuna “EVET” veya “HAYIR” yazılacaktır.

Ayrıca bu raporda belirtilen konular dışında inceleme yapılması ve bu konulara raporda yer verilmesinin gerekli görülmesi halinde, adı geçen bölümün 33 üncü maddesinin karşısına “EVET” yazılacak, incelenen konular raporun 33 üncü maddesinden sonra sıra numarası verilmek suretiyle rapora eklenecektir.

Örnek 1:

İNCELENECEK KONULAR	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
1- Derneğin yerleşim yerindeki değişiklikler mülki idare amirliğine bildirilmiş midir? (5253 sayılı Dernekler Kanunu "D.K." Madde: 23)		HAYIR	- Dernek Yerleşim yeri adresini .../.../... tarihinde değiştirdiği halde, bu değişikliği mülki amirliğe bildirilmemiştir
9- Dernek, edindiği taşınmazları tapuya tescilinden itibaren bir ay içinde mülki idare amirliğine bildirmiş midir? (D.K. Madde: 22)	-	-	- Derneğin taşınmaz malı yoktur
12- Tutulması zorunlu defterlerin tamamı mevcut mudur ve bu defterler usulüne uygun tutulmakta mıdır? Defterler yetkili mercilere tasdik ettirilmiş midir? (D.K. Madde:11 ve Der.Yön. Madde: 32, 33, 34, 36)		HAYIR	- Alındı Belgesi Kayıt Defteri tutulmamıştır. - Demirbaş Defteri yetkili mercilere tasdik ettirilmemiştir.

13- Dernek gelirlerini toplayan kişiler adına yetki belgesi düzenlenmiş midir? Düzenlenen yetki belgesi ile ilgili konularda mevzuata uygun hareket edilmiş midir? (D.K. Madde:11 ve Der.Yön. Madde: 46)		HAYIR	- Adına Yetki Belgesi düzenlenmediği halde, ... adlı kişi tarafından derneğe gelir toplanmıştır.
15- Alındı belgelerinin biçimi, bastırılması, kontrolü, teslim alınması, gelir toplayacak kişilere verilmesi ve doldurulması, saklanması, saymanlar arasında devir teslimi ile ilgili konularda mevzuata uygun hareket edilmiş midir? (Der.Yön. Madde: 42 ila 45)		EVET	
33- Yukarıda belirtilenler dışında, incelenen ve raporda yer verilmesi gereken konular var mıdır?		EVET	İncelenmesi ve raporda yer verilmesi gerekli görülen konular, 34 üncü ve müteakip maddelerde belirtilmiştir.
34-			

Merkezleri yurtdışında bulunan derneklerin veya kar amacı gütmeyen kuruluşların Türkiye'deki şube veya temsilciliklerinin denetlenmesi durumunda; aşağıda belirtilen konular incelenecek ve raporun 33 üncü maddesinden sonra sıra numarası verilmek suretiyle rapora eklenecektir.

34- Şube/temsilcilik açılmak üzere İçişleri Bakanlığından izin alınmış mıdır? (D.K. Madde:5, 36, T.M.K. Madde: 92)			
35- Şube/temsilcilik yıllık Raporlarını süresi içinde vermiş midir? (Der.Yön. Madde:29, 30)			
36- Şube/temsilcilik Türkiye'deki faaliyetlerine ilişkin yazılı ve görsel yayınların ikişer nüshasını Bakanlığa göndermiş midir? (Der. Yön. Madde: 29, 30)			
37- Temsilciliđin faaliyetleri statüsünde belirtilen konulara uygun mudur? (DK. Madde: 30, 36 ve T.M.K. Madde:90)			
38- Şube üyeleri veya temsilciler arasında yabancı gerçek kişiler varsa, bu kişiler Türkiye'de yerleşme hakkına sahip midir? (T.M.K. Madde:93)			
39- Temsilcilik, tutulması zorunlu defterlerini usulüne uygun tutulmakta mıdır? Defterler yetkili mercilere tasdik ettirilmiş midir? (D.K. Madde: 11, Der.Yön. Madde: 32,33,34,36 Der. Yön. Ek-9 Madde: 12)			

(****) Dernekler Yönetmeliğinin 35 inci maddesi gereğince, derneklerde hesap dönemi bir yıldır. Hesap dönemi 1 Ocakta başlar 31 Aralıkta sona erer. Raporun (IV- MALİ BİLGİ) bölümüne Hesaplar adı geçen Yönetmelik maddesine uygun olarak çıkarılır. Bilanço esasına göre defter tutuluyorsa, çıkarılan bilanço rapora eklenir veya sayfa arkasına yazılır. Ayrıca, önceki dönemden devreden borçlar giderlere ve dönem içinde alınan borçlar ise gelirlere yazılır. Ancak önceki dönemden devreden borç bu dönem içinde ödenmemişse; dönem içinde alınan borç ve önceki dönemden devreden borç, borç toplamı olarak gelirlere yazılır.

(*****) Raporun (V-SONUÇ) bölümüne, mevzuata aykırı işlemler ve ihlal edilen mevzuat maddeleri ile işlem istenilen kanun hükmü ve yapılması gereken bildirimler yazılacaktır.

Örnek 2: V-SONUÇ

.... Derneğin denetlenmesi sonucunda ortaya çıkan sorumlulukların 5253 sayılı Dernekler Kanunu ve ilgili mevzuat çerçevesinde değerlendirilmesi üzerine;

1- Derneğin yerleşim yeri adresindeki değişiklik 30 gün içerisinde ve mülki idare amirliğine bildirilmeyerek 5253 sayılı Dernekler Kanununun 23 üncü maddesi ihlal edildiğinden, ... - ... tarihleri arasında dernek başkanı olarak görev yapan .....'a aynı Kanununun 32 nci maddesinin (I) bendi gereğince idari para cezası verilmesi gerektiği,

2- İşletme Hesabı Defterini tutulmayarak, 5253 sayılı Dernekler Kanununun 11 inci maddesi ve Dernekler Yönetmeliğinin 32 nci maddesi ihlal edildiğinden, , ... - ... tarihleri arasında dernek başkanı olarak görev yapan ..... hakkında aynı Kanununun 32 nci maddesinin (d) bendi gereğince adli işlem yapılması gerektiğinden, konunun Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilmesi gerektiği,

3- Dernek kamu yararına çalışan derneklerden sayıldığı halde yönetim ve denetim kurulu üyeleri mal bildiriminde bulunmayarak, 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununun 2 nci ve 6 ncı maddelerini ihlal ettiğinden, aynı Kanununun 10 uncu maddesi gereğince işlem yapılması gerektiği,

Kanaat ve sonucuna varılmıştır. .../.../...

Örnek 3: İMZA BÖLÜMÜ

DERNEK DENETLEME KOMİSYONU

BAŞKAN
Adı ve Soyadı
Büro Şefi

ÜYE
Adı ve Soyadı
V.H.K.İ

ÜYE
Adı ve Soyadı
V.H.K.İ.

Raporun son sayfasına komisyon üyelerinin adları ve memuriyet unvanları yazılır ve komisyon üyeleri tarafından imzalanır. Raporun diğer sayfaları ise komisyon üyelerince paraflanır.